

Debesuota, dieną 40°, naktį 30.
Saulė teka 7:07, leidžiasi 4:20.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Gruodžio-December 10 d., 1970 m.

Kaina 10c

290

DU KOMITETAI TIRIA KUDIRKOS IŠDAYIMA

SOVIETŲ BIUDŽETAS NEPARODO VISŲ KARO REIKALAMS SKIRTŲ LŠŲ

Žemės ūkis vėl atsiliko nuo plano

MASKVA. — Sovietų finansų ministeris Vasili Garbuzov jau nuo 1959 metų perskaito Aukščiausiam Soviete ateinančių metų biudžetą. Metai iš metų skiriasi tik skaitlinės, o valdžios rūpesčiai ir raginimai darbininkams ir įmonių vadovams lieka tie patys. Garbuzovas paskelbė, kad gynybos reikalams skiriamos lėšos lieka tos pačios, kaip praėjusiais metais — apie 20 milijonų dolerių. Biudžetą tačiau nenumatytos išlaidos naujų ginklų bandymams, jų projektams ir konstrukcijai. Nenurodytos išlaidos ir ginklų pramonės statybai. Tų sumų tenka ieškoti kitiems tikslams numatytose sumose, kaip mokslo, kur biudžetas numato išleisti 13 milijonų rublių.

Planavimo komiteto pirmininkas Nikolai Baibakov pažadėjo pramonės augimą ateinančiais metais pakelti 6.9%. Šiais metais tas augimas buvo 8%. Net ir žemės ūkis parodė 6.5% augimą, nors buvo užplanuota 8.5%.

Nors didelė kaltės dalis buvo mestą blogam orui, Garbuzovas aiškino sovietų nariams, kad teks ateityje gerinti darbo našumą, moderninti techniką, tinkamiau paskirstyti darbo jėgą. Įmonių vadovai ir atskirų respublikų ministrai buvo įspėti, kad jie bus laikomi atsakingais už plano nepasisekimą. Reikėsia daugiau investuoti į vartotojų prekių gamybą ir pagerinti gaminių kokybę.

Garbuzovas paskelbdamas gynybos biudžetą, nurodė, kad Sovietų Sąjunga esanti taikinga šalis, tik ji negalinti nematyti "imperialistų tęsimą ginklų lenktynių, karinių blokų stiprinimo ir kovos prieš socialistines šalis plėtimą". Visas sovietų biudžetas siekia 160.6 bil. rublių. Gynybai šiais metais tenka tik 11.1%. Pridėjus visas biudžeto slapstas sumas, tas nuosimtis, žinoma, pasidarytų daug didesnis.

Garbuzovas palietė darbo jėgos klausimą. Šiais metais teko iš anglų pramonės išimti 26,000 darbininkų ir juos apdirbti darbu kitur. Dar 50,000 darbininkų buvo perkelti iš kitų pramonės šakų. Ateinančiais metais teks darbus surasti 450,000 darbininkų, pusei jų iš žemės ūkio.

Baibakovas pasigyrė, kad ateinančiais metais sovietų pramonė pagamins virš milijono auto vežimų. Iš jų 560,000 sunkvežimių ir 513,000 automobilių.

Saugumo Taryba smerkia Portugalus

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pasmerkė Portugaliją už Gvinėjos puolimą. Amerika, Britanija, Prancūzija ir Ispanija nuo balsavimo susilaikė, kitos vienuolika valstybių balsavo — pasmerkė. Amerikos ir Britanijos ambasadoriai pabrėžė, kad jie ne balsuoja tik todėl, kad Afrikos valstybių rezoliucijos tekstas reikalauja sankcijų ir net karinės jėgos prieš Portugaliją. Toks tekstas ateityje gali sukelti Afrikoje įvairių painiavų.

Amerikos senatas gavo žinią, kad Portugalija naudoja prieš Angolos juoduosius nacionalistus herbicidus, kuriais išnaikiami pasėliai partizanų srityse. Senato užsienio reikalų komitetas aiškina, ar Portugalija negauna tų herbicidų iš Amerikos.

IŠ VISO PASAULIO

DETROITAS. — Didieji Detroito amerikiečių laikraščiai praityje buvo gan šykštūs lietuvių reikalams. Dabar, po Simo Kudirkos įvykio, lietuvių reikalams skiriama daugiau vietos. "The Sunday News" ir "Detroit Free Press" plačiai aprašė lietuvių protesto demonstracijas ir įdėjo dideles fotografijas. Ant radienį Detroito Lietuvių Organizacijų centro (DLOC) žmonės aplankė "The Detroit News" redaktorių Wilbur Elston, kuriam plačiau pristatė lietuviškus reikalus. Delegacija susidėjo iš DLOC pirm. Bernardo Brizgio, sekr. Sauliaus Šimoliūno ir Detroit News bibliotekininkės Audronės Vaitiekaitės.

NEW YORKAS. — Penkių dišiųjų Amerikos aviacijos bendrovių prezidentai bendroje spaudos konferencijoje ragina kongresą skirti lėšas SST (supersonic transport) lėktuvui, nes britai su prancūzais jau baigia statyti Concorde lėktuvą, o sovietai jau bando savo TU-144. Senato atsakymas duoti lėšas privers Ameriką atsilikti nuo kitų aviacijos srityje. Ameriką jau praradusi pirmąsias pozicijas prekybos laivyno, plieno, tekstilės pramonėje. Senatas noris atsakyti ir pirmavimo aviacijos srityje.

Vaikų nusikaltimai okup. Lietuvoje

okup. Lietuvoje — tai tema, kurią nuolat svarsto ypač jauniui skirta spauda. "Komi. Tiesa" šiam klausimui skyrė kelis straipsnius. Viename jų (nr. 122) A. Krestinina, Vilniaus miesto prokuroro padėjėja, nurodė, kad Lietuvoje už sunkiausių ir pavojingiausių nusikaltimų paaukliai (14-17 m. amžiaus) atsakingi, pradėdant nuo 14 m. amžiaus. Už kitus nusikaltimus jie atsakingi nuo 16 metų amžiaus. Kitur pasaulyje baudžiamojon atsakomybėn traukiami net vaikai, pvz. Anglijoje jie atsakomybėn traukiami nuo 8 metų, Izraelyje — nuo 9 metų, Graikijoje — nuo 12, Prancūzijoje — nuo 13 metų.

Vienas nusikaltimas, okup. Lietuvoje plačiai paplitęs, kurį paaukliai dažnai laiko "nekalto", tai prievartinis pinigų reikalavimas iš vaikų arba bendraamžių. Jeigu pinigai atimami smurtu, tai už tokį nusikaltimą baudžiama iki 6 metų laisvės atėmimu. Tuo atveju, kai atimant pinigų ar daiktus, naudojamas smurtas, pavojingas nukentėjusio gyvybei, nusikaltimas virsta plėšikavimu ir baudžiamas nuo 3 iki 10 metų laisvės atėmimu. Vilniuje ar Kaune paaukliai, už-

Illinois senatorius Frank Savička kalba Chicagos Civic Center aikštėje susirinkusiems demonstrantams. Gruodžio 5 dieną prie Picasso plieno struktūros susirinko apie dešimt tūkstančių lietuvių ir amerikiečių, kad galėtų pareikšti protestą prieš lietuvių jūrininko Simo Kudirkos išdavimą rusams.

Foto A. Gulbinsko

Kambodijai reikės daugiau paramos

WASHINGTONAS. — Vyriausybė prašo daugiau lėšų užsienio paramai. Tuo klausimu kalbėdamas senato lėšų komitete valstybės sekretorius Rogers nurodė, kad Kambodijai Amerikai teks remti ilgesnį laiką. Jis pabrėžė, kad vyriausybė bandys išvengti tiesioginio karinio įsikišimo į Kambodijos reikalus.

Papildomos paramos sumos vyriausybės prašomos yra šios: Izraeliui — 500 mil. dol., Jordanui — 30 mil. dol. Libanui — 5 mil., Pietų Korėjai — 150 mil. Pietų Vietnamui — 65 mil. ir Indonezijai 13 mil. dol.

Pasibaigus rudens lietuvių Kambodijoje komunistų jėgos pradėjo didesnio masto puolimus. Jie bando užimti visus svarbesnius kelius, kurie reikalingi jų pačių tiekimui. Šiuo metu kovos vyksta 35 mylios į šiaurės rytus nuo Kambodijos sostinės ant kelių nr. 6 ir nr. 7. Čia komunistai sutraukė 8,000 vyrų jėgą.

Kambodijos kariuomenėje yra 180,000 vyrų, tačiau tik 70,000 turi šarvus. Amerikiečių karių patarėjų nuomone, tik apie 40,000 galima laikyti tikrais kareiviais.

Lenkija tikisi pelningos prekybos

VARSUVA. — V. Vokietijos kancleris Brandtas ir Lenkijos premjeras Cyrankiewicz jau aptarė ateities santykių praktiškas puses. Pranešama, kad bus steigiamai jungtiniai ekonomikos komitetai, kurie nustatys prekybos išplėtimo gaires. Sutarta bendradarbiauti kultūros, mokslo srityse.

Premjeras Cyrankiewicz spaudos konferencijoje pareiškė, kad ateityje numatoma ne tik pasikeisti prekė, bet jos bus bendromis jėgomis gaminamos. Lenkija tikisi, kad Vokietija pirs iš lenkų ne tik žaisis, antis ir grybus, bet pirs ir pramonės gaminius.

puldami apipėšimo tikslais, dažniausia siekia atimti pinigus, kepurės, rankinukus ir kt. (E)

Armija lengvina kareivių buitį

WASHINGTONAS. — Armijos štabo viršininkas gen. Westmorelandas paskelbė naują įsakymą armijai, kur kareivių gyvenimo sąlygos bus žymiai pagerintos. Panaikinama visa eilė neesminių suvaržymų ir reikalavimų. Armijos kantineose kareiviai galės gauti alaus, nebus reikalaujama nešioti vien juodas kojines ir t. t.

Neseniai karinės taisyklės gerokai reformavo karo laivynas. Aviacija irgi žada panaikinti kareivių nemėgiamus suvaržymus. Tik marinai neisia pagal naują, liniją, pareiškė jų komendantas gen. Chapman. Mariniuose nebus ilgesnių plaukų, nei alaus kareivinėse.

LINDEN. — Humble Oil refineries sprogimas padarė nuostolių 2,000-šiams namų. Tiek bendrovė gavo ieškinių iš nukentėjusių.

BURGOS. — Baskų teisme Ispanijoje policija turėjo išmesti visą eilę žiuronių, kurie emė šaukti baskų tautinius šūkius ir trukdyti teismo eigai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar kongresas skubėjo priimti reikiamus įstatymus, kurie sulaikytų geležinkelio streiką. Unijos vadai tvirtino, kad jau per vėlu sustabdyti streiką.

◆ Senate buvo priimtas socialinio draudimo įstatymas, kuris pakelia pensijas ir įneša daugiau pakeitimų, kurie kainuos 2.5 bil. dol.

◆ Jugoslavijos prezidentas Tito atidėjo savo vizitą Italijon, nes čia prieš jį kilo demonstracijos.

◆ Vakar prezidentas Nixonas turėjo spaudos konferenciją. Korrespondentai skundėsi, kad jis retai su jais susitinka. Nurodoma, kad prez. Rooseveltas per pirmus dvejus metus turėjęs 150 spaudos konferencijų, Trumanas — 94, Eisenhoweris — 58, Kennedy — 46 ir Johnsonas — 50. Prezidentas Nixonas turėjo tik 16.

◆ Wisconsin sen. Nelson žadą pradėti filibusterį prieš SST lėktuvų lėšas, jei kongreso jungtinis konferencijos komitetas lėšas skirtų. Atstovų Rūmai pasisakė už lėktuvų statymą, o senatas — prieš.

APKLAUSINĖJIMAI ATSTOVŲ RŪMUOSE

Buvę ir praityje pabėgėlių išdavimų

WASHINGTONAS. — Šią savaitę kongrese vyksta apklausinėjimas apie įvykius Pakrančių Sargybos "Vigilant" laive. Apklausinėjimas vyksta net dviejuose Atstovų Rūmų komitetuose: prekybos laivyno (Merchant Marine) komitete ir užsienio reikalų pakomitetyje. Washington yra Amerikos Lietuvių Tarybos išeinantis pirm. Eugenijus Bartkus ir naujasis pirm. dr. Kazys Bobelis. Dėl tų apklausinėjimų buvo atidėtas Altos valdybos pareigų pasiskirstymas, kuris dabar numatomas penktadienį. Užsienio reikalų pakomitečio pirmininku yra atstovas Wayne L. Hays (D. Ohio), o prekybos laivyno komitete apklausinėjimams vadovauja atstovas Edward A. Garmatz (D., Md.).

Vertėjas Obolensky

"Vigilant" laive buvęs latvis Robert Briežė papasakojo pakomitečiui visą istoriją, kaip jis pats ją matė. Jo nuomone, Simas Kudirka jau galėjo būti negyvas, kaip jį rusai nusitėpė į savo laivą. "Vigilant" laivo kapitonas Eustis apsisverkęs, gavęs iš savo štabo įsakymą sugrąžinti pabėgusį lietuvių.

Briežė papasakojo, kad visiem pasikalbėjimams tarp rusų ir amerikiečių vertėjavo prekybos departamento vertėjas Alex Obolensky. Šiuo metu jis esąs išsiųstas į Maskvą tarnybos reikalais.

Ne pirmas kartas

Pakomitečio pirm. atstovas Hays pareiškė girdėjęs, jog panašius atsitikimus, kada Pakrančių Sargybą atmetusi egzles prašančius bėglius buvo ir daugiau, ypač pietinėse pakrantėse, kur Pakrančių Sargybą atmetusi kubiečių pabėgėlių prašymus. Atstovas kalbėjo: "Atrodo, kad buvo daug kartų, kada Pakrančių Sargybą elgsi, kaip Dievas, nusprendama, kas pabėgėlis ir kas — ne". Jis taip pat pridėjo, kad Atstovų Rūmų prekybos laivyno komitetas tas žinias tikrino savo slaptoose posėdžiuose pernai, tačiau nieko apie juos nepaskelbė. To komiteto pirmininkas Garmatz elgiau daugiau, kaip Pakrančių Sargybos agentas, — pareiškė atstovas Hays.

"...dėl laisvės mirti..."

Kartu su Briežė apklausinėjimuose buvo lietuvis advokatas Povilas Zubakis. Jis perskaitė vieną Simo Kudirkos parašytą lietuviškai mintį: "Žmogus gimęs urve, negali suprasti, ką reiškia laisvė, žmogus, kuris visą gyvenimą badavo, negali pasotinti savo alkio. Mirti, siekiant laisvės, yra verta rizikos". Žubakis pareiškė, kad šie žodžiai rasti tarp Kudirkos paliktų dokumentų, gali nuvesti Kudirkos motyvus. Briežė pridėjo, kad Kudirka taip kovojo su atėjusiais jo pasiimti rusais, kaip to nedaro "paprasti pabėgėliai". Aš manau, kad Simas Kudirka ar buvo laisvės kovotojas arba jis daug žinojo apie sovietų veiksmus prie Atlanto pakrančių, pareiškė komitetui Briežė.

Prašė neminėti įvykio

Liudininkas pranešė komitetui, jog laivo "Vigilant" kapitonas Eustis prašė laive buvusių civilių nieko nekaltinti apie incidentą. Patys amerikiečiai jūreiviai, kurie matė rusų brutumą, buvę sukrėsti. Vienas jūreivis pareiškė, kad dabar jis žinąs, ko verta laisvė ir kiek daug reikią galėjimas gyventi Amerikoje. Briežė pridėjo, kad jis nematė jokių pinigų tarp Kudirkos daiktų.

Kitame Astovų Rūmų komitete liudininku buvo Pakrančių Sargybos komendantas admiralas Bender. Jo advokatas, vyriausias Pakrančių Tarnybos teisinis patarėjas, admiralas William Morrison pareiškė, jog rusų kaltinimas, kad pabėgėlis pavogęs 3,000 rublių, nebuvo ir negalėjo būti priežastimi jo sugrąžinimo. "Sovietų kaja Litva" kapitonas perdavęs tą kaltinimą "Vigilant" laivo kapitonui "Sovietų Lietuvos žuvininkystės valdybos vardu".

"Nežinojau, galvojau..."

Pats admiralas Benderis pasakė komitetui gavęs tik tiek informaciją, kiek jį gavo valstybės departamentas: vieną žinią, kad gali būti pabėgėlis, o kita, kad pabėgėlis jau grąžintas. Admiralas galvojęs, kad laivas jau susitarė su valstybės departamentu ir gavo parėdymą pabėgėlį grąžinti.

"New York Times" išidėjo vieno skaitytojo nepasirašytą laišką. Autorius, nurodęs, kad jis dabar profesoriaują viename Amerikos universitete, sako, kad ir jam teko pabėgti iš komunistų laivo prieš daug metų. Jis irgi tuo metu buvęs apkaltintas kameros pavogimu. Komunistai naudoja tokius kaltinimus, siekdami diskredituoti pabėgėlius. Autorius toliau sako, labai bijojęs bėgimo metu, kad jo nesugrąžintų, nes komunistai visiems kala į galvą, kad visi bandą pabėgti yra tuoj sugrąžinama.

Kur Kennedžio trimitas?

Plačiai skaitomas kolumnistas John P. Roche savo straipsnyje "Refusal of asylum outrages Americans", vakaryščiame "Chicago Today" klausia, kodėl tyli visi žinomi Amerikos liberalai? Jis sako: "Jaudintis dėl lietuvių gal nėra liberalų mada, nes rūpestis dėl pavergtų tautų daugiau koncentruojasi dešinėje politinio spektro pusėje. Aš, tačiau neturiu tarp pavergtųjų favoritų ir manau, kad atidavimas žmogaus sovietų kerštui, yra prieš visų padorių amerikiečių sąžinę — liberalų ir konservatorių vienodai.

Toliau John Roche sako, kad jei mes būtume atidavę Atėnų valdžiai kurį nors graiką radikala senatoriai Kennedy, McGovern, Church ir dar dešimt ar dešimt kitų, būtų išvažinėję sakyti kalbą masiniuose mitinguose po visus miestus. Pilni laikraščiai būtų viso puslapio skelbimų, universitetų demonstracijos ir kt. Žinoma, ir aš pats remčiau tokius protestus, tačiau negali būti dveivėdškumo moraliniuose klausimuose. Taigi, ką galvoja sen. Kennely apie šį vyriausybės paremtą asylo teisės išdavimą, nors jis įvyko jo valstijoje, aš dar negirdėjau skambant Kennedžio trimito".

Du jauni JAV senatoriai pasėkė savo tėvų pėdomis. Viršuje velionis Adlai Stevenson ir jo sūnus Adlai III-sis, neseniai tapęs senatorium. Apačioje velionis sen. Robert Taft ir jo sūnus Robert Jr. (R., Ohio).

Laiškas iš Los Angeles

Naktį demonstrantams atvežė kavos

100 valandų išvaikščioti nėra lengva

Pakliuvus pas Los Angeles demonstracijų pirmininką Uogį Kubilių, su juo ilgiau beveik neįmanoma pasikalbėti, ziria telefonas, ateina, nori demonstruoti, prašo pakeisti demonstracijų valandas ir pan.

Mielai pabūnu šoferiu, nuvežu pirmininką į pastą, siunčia labai skubius laiškus. Sustojame prie Federal Bldg. Jau naktis. Keletas demonstrantų vaikš, visi su plakatais. Tarp jų ir vienas lietuvis kunigas. Net k jaunimas, bet ir vyresni lietuviai eina tautines pareigas kaip demonstrantai. Organizacijų pirmininkai, eliniai nariai, vyrai, moterys. Apie 300 asmenų įtraukta vien į demonstraciją prie tos amžinos ugnies su juodu karstu. Sako, kebliausia rytais ir dienomis, nes ar dirbama, ar einama mokyti. Bet Uogis vistiek suranda.

Tada prisiminiau neseniai girdėto vieno radijo komentatoriaus išsireikimą: "Atrodo, mūsų geriausi piliečiai yra ateiviai iš šiaurinės Europos".

Bevaikštinėjant su demonstrantais, kažkas (buvo jauna, pavydėtina graži lietuvaitė studentė) atvežė karštos kavos, atskirus puodelius. Niekas nemokėjo, niekas neklausė, kokiais pinigais kavutė pirktą. Viskas bendram reikalui. Net man pasiūlė.

Vieni prikabina, kiti nukabina

Didelėje darbovietėje šiandien, gruodžio 4 d., buvo taip: Lietu-

viai atsinešė atsisaukimų, peticijų, New York Time lapkričio 29 d. pirmo puslapio fotostatinių nuotraukų, kur per penkias skiltis objektyviai aprašomas baisusis įvykis su lietuviu Simu amerikiečių "Vigilant" laive. Bematant peticijose atsirado dirbančiųjų parašai. Kitkas pakabinta ant garsinimų lentos. Žmonės priejo skaito, komentuoja. Porai valandų nepraslinkus dingo nuo lentos vienas atsisaukimas. Betgi prieš pietų pertrauką, kada žmonės turi laiko ir gali paskaityti, kažkas prisegė kitą atsisaukimą, lygiai to pat vietoje. Kiek galėdami, aplinkui vaikštinėjo lietuviai, tariai skaitydami, bet iš tiesų saugodami, kad kas nenusegtų.

Netrukus atsirado nukabintų raštų vietoje kompanijos aplinkraštis, kad jie pakartotinai prašė, jog ant kompanijos skelbimų lentos gali būti kabinami garsinimai tik kompanijai leidus. Tokį nutarimą anie lietuviai žinojo, bet norėjo plačiau paskleisti jiems rūpimas žinias. Ar ne tykus pagrindis gimsta?

Algirdas Gustaitis

● Mažame Airijos miestelyje Damglave neseniai panaikintas įsakas, galiojęs nuo 1918 m., kuris draudė viengungiams sėdėti vienas šalia kito viešose vietose, pvz., kine ir kt.

● Islandijoje, Kosta Rikoje ir Lichtenšteine mokytojų yra daugiau, negu kareivių.

Pirmoje eilėje iš kairės: Esty Ev. Liuteronų Bažnyčios dekanas Dr. Jaak Taul (nesimato), Latvų Arkivyskupas Arnoldas Lusis, latvių jaunimo atstovas Elmars E. Rozitis ir Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios senjoras kun. Ansas Trakis, antroje eilėje švedijos delegacija, vadovaujama arkivyskupo Ruben Josefson'o, toliau kiti 220 delegatų ir apie 500 patarėjų, oficialių svečių, visu krikščionių Bažnyčių atstovų, oficialių stebėtojų ir korespondentų.

Patikslinimas

"Liuteronų kunigų rezoliucijos"

"Naujiene" nr. 281 talpinant (E.) žinutę "Liuteronų kunigų rezoliucija". Joje yra kai kurių tiktiklumo. Nekartodamas minėtos žinutės teksto, pareiškiu:

1. Iteiktos rezoliucijos tekstą anglų kalba buvo toks:

To the Resolution Committee of the Fifth Assembly of Lutheran World Federation.

Whereas the Baltic States — Estonia, Latvia and Lithuania — are occupied by the U. S. S. R., we request that the following resolution should be accepted at the Fifth Assembly of the L. W. F. in Evian:

We kindly ask member of L. W. F. to pray for those Christians in the once independent Baltic States who still remain faithful to our Lord and our beloved Lutheran Churches. We call the attention of this Assembly that the principles — expressed in the United Nations Charter and in the Universal Declaration of Human Rights (including the right of exercising religious observances) — are disregarded in the Soviet Russia including the occupied Baltic States.

We recommend that the Fifth Assembly of the L. W. F. asks its Executive Committee to provide more help for the Lutheran Churches in Estonia, Latvia and Lithuania.

Delegates:

Arnolds Lusis
The Archbishop of the
Latvian Lutheran Church

Elmars E. Rozitis
Ansas Trakis
Senior Pastor of the
Lithuanian Lutheran Church

Jaak Taul
Dean of the
Estonian Lutheran Church
July 20th, 1970
Evian

2. Pabaltijo Bažnyčių delegatai iškėlė šią rezoliuciją. Jų tarpe ir vienas jaunimo atstovas — Elmars E. Rozitis.

3. Kadangi šio susirinkimo asamblėja nularė bendroje rezoliucijoje neminėti paskirų kraštų vardų, todėl ir šioji rezoliucija, kaip parašyta, nebuvo priimta, bet jos pagrindinė mintis yra pilnai net praplešta įjungta į bendrą V. Pasaulio Liuteronų Susirinkimo rezoliuciją.

4. Pabaltijo Bažnyčių delegacija pasiūlė jos rezoliuciją priimti į dienos protokolą kaip dokumentą. Asamblėja nugalavo šį pasiūlymą priimti. Tai atžymėta V-tojo Pasaulio Liuteronų Federacijos Asamblėjos protokole 68 paragrafu.

5. Pabaltijo Ev. Liuteronų Bažnyčios išvijoje yra Pasaulio Liuteronų Federacijos pilnateisės narės.

6. V-tasis Pasaulio Liuteronų Federacijos Susirinkimas įvyko 1970 metais liepos mėn. 14 — 21 d. d., Evian-les-Bains, Prancūzijoje, netoli Ženevos.
Kun. Ansas Trakis

PITTSBURGH, PA.

IS SLA veiklos

Pittsburghas ir jo apylinkė yra sena lietuvių apgyventa kolonija. Pirmieji ateiviai sau pelnė kasdieninę duoną, dirbdami anglies kasyklose arba geležies ir plieno didžiuliuose fabrikuose.

Pittsburgho mieste ir bendrai vakarinėje Pensilvanijos valstijoje lietuviai per paskutiniuosius 75 metus yra įkūrę ištisą eilę parapijų ir klubų, iš kurių geriausiai įsikūrę ir dar šiandien stipriai gyvuoja Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos. Tiesa, nariai keičiasi, tačiau SLA kuopos gyvuoja, nes pasitraukusių (ar mirusių) vietą užima jaunesnieji. Turiu pažymėti, jog šios apylinkės kuopoms vadovauja ir išimtinai sudaro kuopų valdybas jau čia Amerikoje gimę ir augę lietuviai, didžiulioje lietuviškosios SLA Trečiaj apskrityje (kurį yra sudarę iš Pittsburgho apylinkėje esančių kuopų) vadovauja pirmininkė Viola Sinkūnaitė-Stany, vicepirmininkėmis yra Ona Triškienė ir Elena Slančiauskaitė-Zelkovič; protokolų sekretorium yra Jurgis Žilinskas, finansų sekretore yra Gertruda Dargienė, išdėtininkė Elzbieta Ziulskienė, na, o parengimų komisiją sudaro Anelė Marmokienė, Julijana Andriulionytė-Comley, S. Arbačas ir keli kiti.

Praei lapkričio mėnesį Pittsburghe, L. Piličių salėje, įvyko 3-čios Apskrities kuopų suvažiavimas. Jame taip pat dalyvavo ir SLA prezidentas Povilas P. Dargis, kuris pasakė gražią kalbą, pagirdamas 3-čios Apskr. valdybą už jos puikią veiklą Susivienijimo ir lietuviškosios labui. Suvažiavimas praėjo labai geroje nuotaikoje. Jis buvo apdovanojamas gražia vakariene, kuria, pagamino pačios Apskrities valdybos narės.

SLA narys

REMIKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJIENE"

Pavergtųjų veikla britų salose

Pavergtųjų Tautų Savaitė D. Britanijoje rengiama jau dveji metai — ją organizuoja Britų Lyga už Europos laisvę. Ji palaiko glaudų ryšį su pavergtųjų tautų atstovais Anglijoje. Lietuviams atstovauja D. Britanijos Lietuvių Sąjunga.

Šiais metais, kaip Eltai prašė, Pavergtųjų Tautų Savaitė pradėta minėti lapkričio 22 d. ir baigta lapkričio 28-29 d. Lapkričio 2 d. įvyko pamaldos įvairių religijų atstovams Londone. Lietuviai dalyvavo su trispalvėmis lietuviškomis — su tautiniais drabužiais.

Lapkričio 23 d. Howard viešbutyje įvyko spaudos konferencija. Čia lietuviams atstovavo DB Liet. S-ga. Buvo išdalinta informacinė medžiaga. D. Britanijos min. pirmininkui įteikti memorandumai — lietuvių vardu raštas įteiktas lapkričio 25 d. Lapkričio 24 d. įvyko priėmimo britų parlamento rūmuose — dalyvavo parlamento nariai, B. Lygos ir pavergtųjų tautų atstovai. Lapkričio 28 d. Chelsea Old Town Hall, Londone, įvyko mitingas Pav. Tautų Savaitę atžymėti. Ir čia lietuvių dalyvavo su tautiniais drabu-

žiais. Lapkričio 27 d. Baltų Taryba Lietuvių Namuose buvo surengusi priėmimą. Buvo paskaita apie komunizmą britų universitetuose.

Savaitės programa išplatinata tūkstančiai skrajukų — jose nurodyta į Pavergtųjų Tautų Savaitės reikšmę, į Maskvos imperalizmą, gyventojai supažindinti su pavergtomis tautomis. Be to, dar buvo išleisti specialūs ženklukai klijuoti ant vokų.

Minėjimai buvo ir kituose miestuose. Pavergtųjų Tautų Komitetas lapkričio 21 d. buvo sukvietęs mitingą Bradforde. Lapkričio 29 d. panašus mitingas įvyko Nottinghamame, g. Manchesterio mieste mitingas numatytas š. m. gruodžio mėn. 6 d. (E)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BICIULIS

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVLIO LAURINAVICIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai

Knygoje randame gyvą ir vaizdžią aprašytą Lietuvos kraštą, miestiečių kaimiečių ir dvasiškų išgyvenimų ir kit

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOS.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

Today a single girl needs more than just a closet full of clothes to call her own.

Like a closet full of elegant fashions for women.
That's the rub.
If you're one of those women who doesn't want to get married, at least not right now, you know what we mean.
You want to live a little free. You want to pick up your heels, act a little of the wild before you settle down.
But, because you're you, you still want money.
That's where U.S. Savings Bonds come in. Bonds are a secure way to have. And you don't have to be making a fortune to own them. You can get started with just a few dollars a payday when you join the Payroll Savings Plan where you work.
And new Bonds pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (9% the first year; thereafter 5.50% to maturity). That's the highest rate ever. Why, because the money you save might just come in handy when you fall in love and marry that guy who hasn't made his first million yet.

Take stock in America.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

SIMO KUDIRKOS GOLGOTA

Kaip amerikiečiai rusams grąžino lietuvį pabėgėlį

Chicago Tribune Press Service iš Washingtono pranešime iš gruodžio 7 d. antrašte "Radio dienos rodo, kad admiralas užgrybė pabėgėlio grąžinimą", rašo kad "Pasikalbėjimų per radiją tarp laivo ir pakraščio užrašai rodo, jog Pakraščio Sargybos admiralas (Rear adm. William Ellis) savo autoritetu įsakė bandžiusį pabėgti grąžinti rusams į rankas".

Laivo komandieris perspėjęs admiralą

Iš radijo dienos užrašų be kt. skaitomas toks admiralas Ellis patarimas Vigilant laivo komandieriui Ralph Eustis: "Turint galvoje dabartinius susitvarkymus su jais (sovietais) ir nenorint sugadinti tų susitvarkymų kiek tai liečia žvejybos situaciją, aš manau, kad jie (sovietai) turėtų tai žinoti (kad pabėgėlis yra JAV laive) ir jei jie apsisprendžia nedaryti, palikti jį (pabėgėlį) ant denio. Priešingu atveju, jį grąžinti".

Vigilant laivo komandieris Eustis: "Jei jis (pabėgėlis) norės nušokti nuo savo (rusų) laivo ant mūsų Vigilant laivo mums pradėdant nuplaukti, mes dėsime pastangas paimti jį beapleidžiant savo laivą ir jį palaikydami lauksime tolimesnių instrukcijų", perspėdamas, kad tam

žmogui gresia gyvybės pavojus, jei jis bus grąžintas.

Ellis: "Jei tas žmogus nušoks į vandenį, duokite rusų laivui galimybę pirmam jį ištraukti. Neleiskite jam prigerti. Ištraukite jį, jei jie (rusai) to nedarys".

Eustis: Kadangi rusų laivas bus ant inkaro, o mes būsime pakeliui, manau, kad galbūt išminčiųiau būtų mums tą vyrą ištraukti iš vandens".

Trijų savo akimis mačiusių paliudijimai

Vigilant laivo įgulos narys D. R. Santos Pakraščio Sargybos investigatoriams be kt. davė tokią pareiškimą:

"Pirmą kartą, kai aš tą žmogų (Kudirką) pamaciau, jis jau lipo per bortą (laivo šoną) šokti į vandenį. Aš pats ir kai kurie kiti iš Vigilant laivo jį pačiuopome, vienas už vienos kitas už kitos rankos, neleisti jam nušokti. Po kokių 10 ar 15 sekundžių vienas rusas palipo viršum mūsų galvų ir pastvėręs tą žmogų už galvos pradėjo tempti jį atgal ant denio.

Nė kiek netrukus, kitas rusas stvėrė jį ir mane, o antrasis Vigilant jūrininkas pasitraukė šalin. Tas žmogus (Kudirka) labai smarkiai priešinosi, bet išėjo dar du rusai, iš viso jau ke-

LIETUVIO JŪRININKO KRAUJAS NUMAZGOJO LAISVĖS STOVYLĄ ANUPRAS PUSTELNINKAS

"Lietuvos jūrininko kraujas numazgojo dulkes nuo Laisvės Stovylos (Lithuanian Seaman's Blood Washed Dust of Liberty Statue) buvo stambiomis raidėmis išrašyta viename iš šimto plakatu demonstracijoje Civic Center plazoje praėjė tetaadienį Chicagoje.

Išdidi Laisvės Stovyla nužeminta JAV-bėms atsakius suteikti lietuviai prieglauda

— tokį užrašą padėjo lenkų "Dziennik Zwiazkowy" po čia perspausdinamą tos stovylos piešiniu.

turi, ir tą žmogų pradėjo žiauriai mušti.

"Užvilks jau sutramdytą žmogų ant... kopėčių, vienas vyras (rusas) pačiuopo telefono vielą ir pradėjo ją vynioti pabėgėliui aplink kaklą, bet telefonas kalbėjėsi viela nuo jo atėmė. Incidentui su viela tebevykstant, kitas vyras daužė pabėgėlio galvą į kopėčių pasparas. Jis nesiliovė jį (pabėgėlį) mušęs".

John Hughes, Pakraščio Sargybos ensignas (žemesnio laipsnio karininkas) pasitaikęs ant laivo denio rusų būriui atėjus, jį Vigilant, be kt. pareiškė:

"Trims vyrams nuėjus, nieko netrukus išgirdau šaukiant "Žmogus už borto ("Man overboard!"). Aš išmėčiau gelbėjimo rinkinį... per šoną ir pasiunčiau žmogų atėsti liktarną to žmogaus vandenį ieškoti".

Minutę ar dvi vėliau pamaciau rusų būrį traukiant pabėgėlį per kopėčias ant denio. Aš priėjau prie kopėčių lygiai tuo metu kai jie pasiekė (kopėčių) viršų ir pamaciau juos mušant žmogų. Aš jiems liepiau liautis ir apie mušimą pranešiau tilteleiui (kapitonui). Pats tuojau grįžau ant denio ir radau vieną rusų būrio narį bebandant pririšti tą pabėgėlį prie mūsų laivo lyno suktuvo (wich). Aš jam pasakiau, kad to neturi daryti. Tuo momentu pajutau, kad Vigilant jau rengiasi plaukti ir pradeda nuo rusų laivo atsitraukti.

Tas vyras su virve vieną jos galą laikė aprišęs pabėgėliui aplink kaklą, o antrą virvės galą bandė užmesti ant rusų laivo. Aš jam įsakiau taip nedaryti ir jis liovėsi".

Richard P. Maresca, Vigilante buvęs jūrininkas, yra vienas iš tų, kuriems buvo įsakyta iktuoti valtį, kurioje į rusų tralerį buvo grąžintas pabėgėlis ir jo pagrobikai. Štai Maresco pareiškimo ištraukos:

"Aš paklausiau Mr. Hale (vieno Vigilant laivo karininko), ar karininkas irgi bus kartu (valtyje). Jis atsakė nešas tikras. Būdamas labai su nervintas ir sujaudintas viso to, kas jau at-

sitiko, aš pasakiau Mr. Hale, kad nėra tokio būdo pasaulyje, kad galėčiau juos nugabenti ant laivo be karininko. Matęs, kas atsitiko pabėgėliui jau mūsų Vigilant laive, aš labai bijojau dėl paties savo gyvybės. Kaip rusų įgulos nariams buvo leista mušti ir mindžioti pabėgėlį, aš suabejočiau dėl bet kokio saugumo valtyje.

Pareiškus, kad karininkas vyksta kartu, mes, iš Vigilant įgulos, sulipome į valtį. Tuo metu aš pamaciau pabėgėlį visiskai surašiotą rusų įgulos narių imetamą į valtį, kaip kokį medžio pagali.

"Bestiriant prie rusų laivo, vienas rusų įgulos narys sėdėjo ant pabėgėlio galvos ir mušė jį visa yrimosi laika. Kai prisilyrėme prie rusų laivo, jie nuleido kroviniams kelti tinklą ir rusų karininkas (mātė) pirmasis pasikėlė į laivą. Kiti rusų nariai pabėgėlį iš valties galo numetė į jos vidurį ir iš čia imėte jį vėl nuleistą tinklą. Po to jie numetė mums atgal mūsų laivo prišamąsias virves ir mes grįžome į Vigilant".

Ok. Lietuvoje

Aukščiausios vietos

Aukščiausia vietovė — Juozapynė (Vilniaus krašte). Jos aukštis 292 m. viršum jūros lygio. Po Juozapynės seka Nevaišiai (Ignalinos apskr.) ir Stankūnai (Vilkaviškio apskr.). Medėgalis užima 11-ąją, o Šatrija — 12-ąją vietą.

Ventos ilgumas

Nors Venta pusantrą su viršum karto ilgesnė už Nevėžį, bet Lietuvoje — Nevėžis penktadaliu ilgesnis. Kita Ventos dalis Latvijoje.

Didžiausias ežeras

Didžiausias ežeras Drukšiai (Zarasų apskr.) užima 4,500 ha. plotą, o Kauno marios — 6,350 hektarų.

Kur dingo vyrai?

Šių metų pradžioje 1,000 vyrų teko 1130 moterų, prieš dešimt metų — 1178, o prieš trisdešimt metų — 1085.

Didesnieji miestai

Iš 20-ies didžiausių miestų, turinčių daugiau kaip po 10 tūkstančių gyventojų, per pastaruosius ketverius metus sparčiausiai augo Jonava, Alytus ir Utena, lėčiausiai — Kretinga, Kuršėnai, Biržai, Radviliškis. Prieš dešimt metų Alytus pagal dydį buvo 10-asis, dabar septintasis (25 tūkstančiai gyventojų), o Radviliškis iš devintos vietos smuktelėjo į 12-ąją (15 tūkst. gyventojų).

NUOTAIKOS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Tuo laiku kai Franas ir Algirdas Brazinskai privertė Sovietų keleivinį lėktuvą, skridusį iš Batumi į Suchumi, skristi į Turkiją, mano geras pažįstamas rusas M. V., gyvenantis Los Angeles, Calif., viešėjo vieną mėnesį Sovietų Sąjungoje, Zaporožo apylinkėse, pas gimines.

Tame laikotarpyje jis buvo ir Maskvoje. Grįžęs jis pasakojo: girdi, jūs neturite supratimo, kas dėjos Sovietų Sąjungoje tuo laiku. Visa Sovietų Sąjunga buvo sukurta ant kojų. Kariuomenė ir milicija aliarmo stovyje.

Kadangi P. ir A. Brazinskai lėktuvą pagrobė spalio 15 d., o Sovietų spauda paskelbė tik spalio 20 d., tai daugelis žmonių nesorientavo kas dedasi. O bendrai, kur nėra laisvos spaudos, tai žmonės valdiška spauda mažai tiki, todėl ir sklinda visokių gaidai. Žmonės vieni kitus klausinėja, kas atsitiko? Gal kils karas? Kiti, kurie buvo ką nors nugirdę, teigė: "Litovci budut što to delat, napali na samaliotu, postreliali abslugu i uleteli v Turciju".

(Lietuviai ką tai darys, užpuolė lėktuvą, pašaudė įgulą ir išskrido į Turkiją).

Greičiausiai buvo manyta, kad yra suorganizuotas masinis lėktuvų grobimas. Rusai dar gerai prisimena lietuvius, nes iš visos Rusijos tūkstančiai rusų vyrų dalyvavo Lietuvoje partizaninėse kovose tarp 1945—1952 m. Ir daugelio tūkstančių lietuvių išvežimuose į Sibirą.

Kaip patikimi šaltiniai rodo, per 7 metus kovose su lietuvių partizanais daug rusų paguldė galvas.

Galima prileisti, kad sužeistų buvo dvigubai tiek, o sveikų išlikusių skaičius kur kas didesnis. Kaip matome, rusai su lietuviu yra gerai susipažinę. Mes tai žinome iš N. K. V. D. pulkininko Burlickio liudijimų Kersteno komitetui ir iš Juozo Damentos knygos "Partizanai".

Kaip Sovietų Sąjungoje gan-

dai sklinda, tenka tik prisiminti rusų-somų karą 1939—1940 m. žiemą. Kai rusai užpuolė somius, o somiai didvyriškai gynėsi ir kai rusams ilgai labai nesisekė ir jie patyrė didžiausių nuostolių, tai kokių tų gaudų ruseliai nepripasakodavo nepasiekimams pateisinti. Sakydavo, kad somiai baltai apsirėnę nepastebėti daugiausia naktimis išlisdavo kažkur iš sniego, užpuolė rusus, pridarydavo didelių nuostolių ir vėl kažkur snieguose dingdavo. Tik po jų užpuolimo sniegas palikdavo suraizytas kažkokias strypas.

Sakydavo, mūsų artilerijos sviediniai nesprogsta ant somių bunkerų, nes bunkeriai apdengti stora ir minkšta guma, tad sviediniai atšoksta kaip futbolo kamuoliai.

Aš tuos gaudus gerai žinau, nes tuo laiku buvau artimam kontakte su Raudonosios Armijos kariais.

Pasirodo, gal jie to ir nežinojo, kad jau 1933 m. susirėmė su japonais prie Amuro upės nesprogdami sviediniai sudarydavo virš 40%.

Kai tai paaiškėjo, tada Toliųjų Rytų generalinio štabo viršininkas Samailovič-Luškov, bijodamas Stalino keršto, pabėgo pas japonus.

Žinoma, Suomijos giliuose snieguose jų galėjo nesprogti virš 70%. Betgi rusai — bolševikai visada išgalvoja būdą pasiteisinimui. Pavyzdžiui, jie pateisina ir Suomijos užpuolimą tuo, kad jų didelis miestas Leningradas yra vos 40 km. nuo Suomijos sienos.

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių kilmės gubernatorius

Prieš 4-rius metus Penssylvanijos valstijos gyventojai demokratų partijos vardu norėjo praveisti ir išrinkti gubernatoriumi Philadelphiajos fabrikantą-miljonierių Milton Shapp. Jau tada pittsburghietis Povilas P. Dargis vadovavo vakarinės Penssylvanijos tautinėms grupėms, kurios rėmė Shapp išrinkimą.

Deja, tuo metu rinkimus laimėjo respublikonas, tačiau 4 metams praėjus ir vėl demokratų partija savo kandidatų gubernatorių pasirinko Mr. Shapp. Siemet demokratai laimėjo ir Milton Shapp po Naujųjų Metų bus prisaiškintas ir užims Penssylvanijos gubernatoriaus pareigas.

Malonu pažymėti, jog šiuose rinkimuose ir vėl mūsų SLA prezidentas smarkiai pasidarbavo Shapp išrinkimui. Povilas P. Dargis ir M. Shapp dažnai susitikdami ir net vakarieniam planavo ir dirbo, kad demokratas laimėtų. Mes Povilą Dargį girdėjome rinkimų metu kalbantį masiniuose mitinguose ir per radiją.

Malonu, kad šis sunkus darbas baigėsi laimėjimu. Mums lietuviams jis tuo malonus, kad išrinkto Penssylvanijos valstijos Gubernatoriaus šeima yra kilusi iš Lietuvos. Tuo didžiuliu jasi pats gubernatorius ir, žinoma, mes lietuviai.

Linkime daug sėkmės naujam gubernatoriui. Politikas

● Čilėje kelionės bilietų kainą priklauso ne nuo vaiko amžiaus, o nuo jo ūgio. Vaikai, aukštesni kaip 140 cm, perka suaugusiųjų bilietus.

APLANKYS KASDIENĄ...

Visuomenei ir paskiram asmeniui "Naujienos" dabar yra reikalingesnės, kaip bet kada...

Todėl Kalėdų ar Naujų Metų proga "Naujienų" prenumerata yra ideali ir prasminga dovana tėvams, vaikams, giminėms, draugams, kaimynams, pažįstamiems, seneliams ir kitiems.

"Naujienos" padės Jums išlaikyti giminės ar bičiulių artumą nežiūrint nuotolių ir bus ištikimu ryšiniu visai išeivijai, kovojančiai už savo krašto laisvę.

PRASOME NAUDOTIS PATOGIA UŽSAKYMO FORMA

Siunčiu \$20.00. Prašau siuntinėti "Naujienas" kaip Kalėdinę dovaną metams (pusė metų \$11.00).

VARDAS, PAVARDĖ

NR. IR GATVĖ

MIESTAS VALST.

ZIP CODE

Siuntėjo Pavardė, vardas

Adresas:

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviežulių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai Apdrausti iki \$20,000.

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams parstatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year, other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Silpnesnius veikia sovietų propaganda

Pranui Brazinskui ir jo sūnui Algirdui laimingai ištrūkus iš sovietų policijos replių, pradėta nepaprastai biuri šmeižtų kampanija prieš abu Brazinskus. Pirmiau sia kampanija pradėta okupuotoje Lietuvoje. Darban buvo įkinkyti profesoriai, astronautai, specialiai pastatyti "žurnalistai", Brazinskų giminės ir buvę kaimynai. Daugelis Brazinskų visai nepažino, bet susirinkimuose ir spaudoje juos šmeižė ir niekino.

Didžiausią patyrimą turintieji prokurorai peržiūrėjo visas Brazinskų bylas, studijavo sovietų policijos ir kompartijos pranešimus, formulavo kaltinimus, bet visa tai rusams nieko nepadėjo. Surinkti duomenys neitinko turkų teismo narių. Rusus pažįstantieji turkai matė, kad komunistai vartoja tuos pačius metodus pabėgusiems šmeižti. Jie šmeižė rusus, bėgusius nuo komunistų prieš 50 metų, šmeižia dabar ir pavergtus lietuvius, ištrūkusius šiomis dienomis. Vilniuje prie kompartijos instituto buvo sudaryta speciali komisija, kuri darban įkinkė kelis "mokslo kandidatus" ir kompartijos istorijos "daktarus". Jie paruošė specialius pranešimus ir siuntinėjo laisvojo pasaulio laikraščiams. Neapdaresnieji redaktoriai praleido rusų sufabrikuotus šmeižtus, bet didelė lietuviškų laikraščių dauguma atsisakė dėti sovietų propagandos ir šmeižtų medžiagą.

Laisvojo pasaulio lietuviams užvertus turkų ambasadas ir net prezidentūrą telegramomis, Amerikoje veikiantieji maskviniai gavo įsakymą pabandyti tuos pačius metodus. Jie, kaip rusai Lietuvoje, reikalavo, kad Brazinskai būtų gražinti rusams ir atiduoti "sovietų teismui". Chicagoje buvo sudarytas kubilinis komitetas, bet ir tas nieko nepesė. Turkų valdžia labai gerai pažįsta sovietų propagandos aparatą ir žino, kad rusai gali įvairiausius mygtukus paspausti, jeigu jiems atsiranda reikalas. Visi sovietų ambasadorių grasinimai, agentų šantažas, fabrikuoti kaltinimai ir šmeižtų propaganda nedavė reikalingų rezultatų. Jie atsokdavo nuo turkų teismo, kaip žirniai nuo sienos.

Pagaliau Brazinskų niekinimo darban savo puslapius atvėrė "Vienybė" — seniausias lietuvių, kaip leidėjai sako, laikraštis. To darbo ėmėsi Pranė Lapienė, pati sėkmingai nuo komunistų pabėgusi ir ištisomis dienomis važiavusi ir pastogę teikusi kitiems nuo rusų pabėgusiems lietuviams. Papasakojusi apie dabartines Lietuvos

INŽ. JURGIS VALAITIS Vliko Valdybos atskaitomasis pranešimas

Vliko seimui 1970 metų gruodžio 5 — 6 dienomis

(Tęsinys)

Lietuvos laisvės bylos dokumentacijos srityje pažymėtini šie faktai:

Steigiamojo Seimo sukurtą vinių leidinį sutiko paruošti istorikė Vanda Sruogienė. Darbas gerokai pasitūmėjęs. Molotovo — Ribentropo pakto dokumentų rinkinį su komentarais baigia paruošti prof. Kaslas.

VLIKas pasirašė sutartį su prof. J. Pajauju ir dr. Domu Jasiu parašyti lietuvių voikiškojo ir rusiškojo genocido studiją. Darbas bus baigtas ateinančių pavasarį.

Po VLIKo veiklos apžvalgos tenka trumpai sustoti ties organizaciniais reikalais. Praėjusiais metais VLIKo Valdyba dirbo aiškiau ir griežčiau

pasidaliausi darbo sritimis. Tai padėjo. Darbo apimčiai augant, siekta įtraukti į VLIKo darbą daugiau jėgų. Tuo tikslu Clevelande buvo sudaryta VLIKo Ateities Veiklos Studijų Komisija.

Buvo sudaryta nauja Tautos Fondo Valdyba, kurioje dabar darniai dirba kelių kartų atstovai. Tautos Fondo pranešimą girdėsite atskirai. Dėl to čia paminėsiu tik vieną esminį pasikeitimą, t. y., kad Tautos Fondas be VLIKo banko pareigų yra sėkmingai vykde praejusiais metais aktyvų lėšų telkimo darbą. Darbo apimtis padidėjo keleriopai, o tuo pačiu atitinkamai padidėjo ir Tautos Fondo Valdybos naša. Už tai visai Valdybai ir atskirai Pirmininkui Pre

gyventojų nuotaikas ir okupanto nušluotus didžiulius rūpesčius, ji šitaip apie Brazinskus rašo:

"Na, jei kam pasiseka sukombinuoti tų rublių gana daug, jei kas per savo apskurumą ar suktumą sugeba juos iškeisti į stiprią svetimą valiutą, tokiame nieko daugiau nebėka, kaip tik stengtis išvykti į užsienį. Tik tai nelengva, o kartą teismo baustam — visai neįmanoma.

"Tokios mintys manyje kilo, kai pirmą kartą paskaičiau apie mūsų veiksmų paskelbtus naujus mūsų tautos "didvyrius", tūlus Brazinskus, kurie, pagrobę Tar.(ybu) S-gos lėktuvą privertė jį nusišviesti Turkijos žemėje... Lietuviai geriau padarytų, negarsindami tų žmonių didvyriais, nekeldami jų žygio į padangę, į ką visas pasaulis žiūri tik kaip į nedorus žmones, oro piratus, ir juos smerkia". (Vienybė, 1970 m. lapkričio 6 d., 1 — 9 psl.)

Minėtame straipsnyje p. Lapienė skelbia ir daugiau rusams naudingų "informacijų", bet apie Brazinskus ji labai jau įsismagina. Skaitome ir skelbiame Vliko pranešimus, bet niekur nepastebėjome, kad Vlikas Brazinskus būtų paskelbęs didvyriais. Vlikas, kaip ir didelė laisvojo pasaulio lietuvių dauguma džiaugiasi, kad Brazinskas pavyko nuo sovietų policijos ištrūkti. Nei kiek nemažiau džiaugėsi laisvame pasaulyje gyvenantieji rusai, lenkai, gudai, ukrainiečiai, gruzinai ir kiti. Tą savo džiaugsmą jie parodė savo spaudoje, kalbose ir laiškuose. Turkams Brazinskai sukėlė daug rūpesčių ir nemalonumų, bet ir jie asmeniškai sveikino Brazinskus už ryžtą ir sugebėjimą priversti kompartijos narius jų klajauti. Vlikas nepatartė Brazinskams bėgti iš Sovietų Sąjungos. Brazinskas pats planavo, suruošė ir įvykdė visą kelionę. Brazinskas pats ištrūko nuo rusų, jis ir sūnų išvežė. Vlikui, kaip ir kiekvienam lietuviui, rūpi, kad Brazinskai vėl nepatektų į rusų rankas.

Liūdna, kad ankščiausiai Amerikoje įsteigtas lietuviškas laikraštis savo puslapius atidarė sovietų propagandai. Dar liūdniau, kad tą propagandą skleidžia nuo tų pačių rusų pabėgusi tremtinė,

latui Balkūnui, nepailestamam ir nepamainomam iždininkui Petri Minkūnui, bei vicepirmininkui Zenonui Jūriui, kuris vežimą ir stumia ir traukia — didelis dėkui.

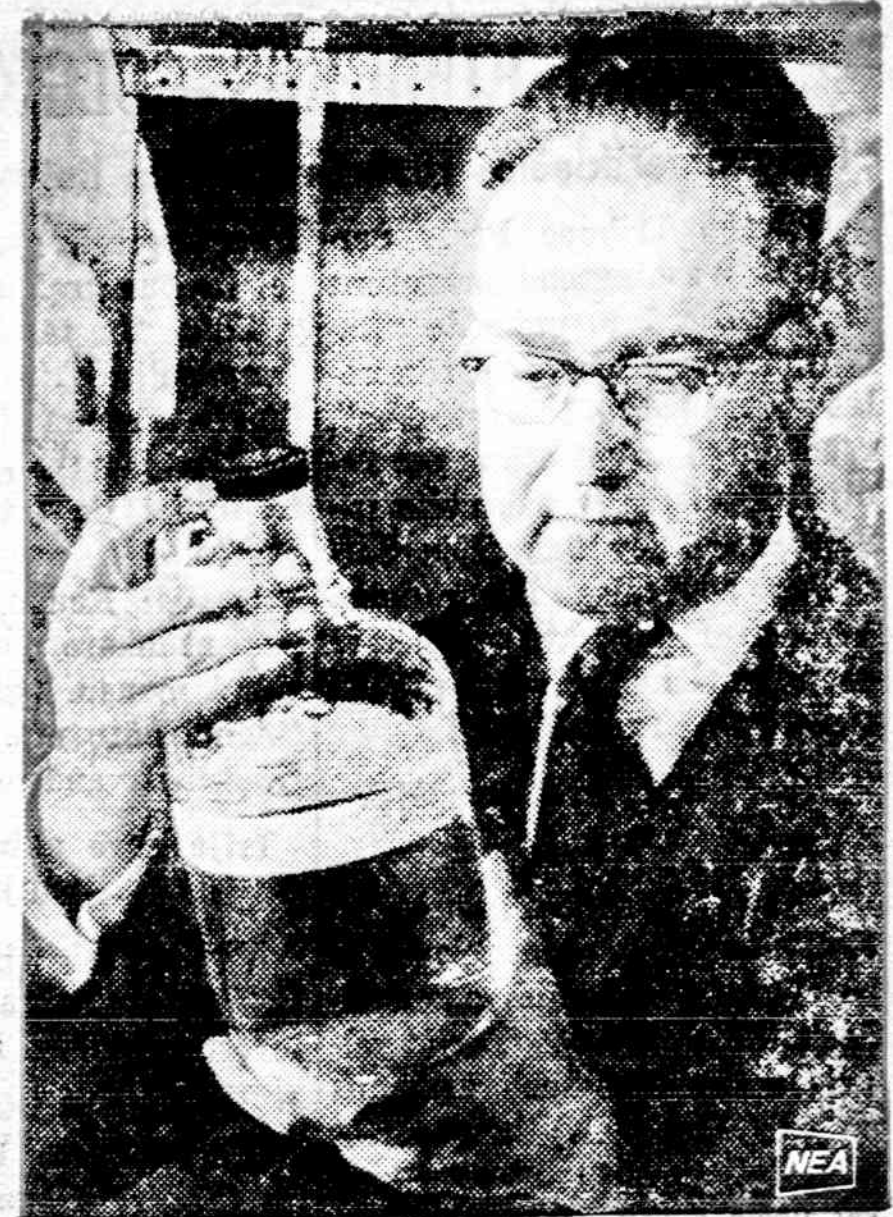
Su Tautos Fondo darbo būdžio pakeitimu jo veikla išsiai žymiai tampriau su VLIKo Valdybos veikla, kaip kad ankščiau. Dėl to svarstyti organizaciniai arba bent techniški pakeitimai, kurie abiejų valdybų darbą suartintų bei palengvintų. Tuo būdu pagerėtų sąlygos didinti Tautos Fondo pajamas. Tai svarbu, nes lėšų ribotumas neleidžia išvystyti VLIKo veiklos iki tokio laipsnio, kokį mes visi norėtumėm matyti. Lėšų problema išspręsti reikia Jūsų visų galimos paramos.

Brazinskų pasiveržimas į laisvę užklupo mus visus netikėtai. Jis be abejoj yra už eilinės Vliko veiklos ribų. Jo detalės žinomos. Žinomos didelė dalimi be kitų ir Vliko Valdybos pastangos Brazinskams padėti. Jiems palankius sprendimus padarė jau dvi Turkų teismų instancijos. Juos pakeisti galėtų tik aukščiausias teismas, kas atrodo visiškai neįtikėtina. Yra tačiau dar vienas realus kriminalinės bylos galimybė. Padėtų vietoje ištirti, pasekti įvykių eigą bei VLIKą apie tai painformuoti ir Turkiją vyksta advokatė Armanienė. Be abejoj ji stengsis taip pat paskubinti Brazinskų galutiną išlaisvinimą, jeigu tokios galimybės pasitaikytų.

Jeigu didžiūma VLIK o veiklos, buvo aplamai paėmus, informacinė, Brazinskų atvejį įnešė į ją neabejotiną kovos su okupantu elementą. Džiugu pastebėti, kad tapat pajuto ir visa mūsų visuomenė, kurios platesnės masės darė kartais įspūdi tarytum snastų patogioj Amerikos aplinkoj. Greitai mūsų veikla, stebėtinai turkų teisės principų respektavimas davė mums bent iki šiol laimėjimą, kai okupantas pykčių nesitveria. Laimėjimas tačiau dar nėra galutinis. Tad būkim vieningi ir budėkime, kad bent žmogaus teisė gintis laisvame teisme būtų užtikrinta, o apie nesiliaujančią Lietuvos tėvynės priespaudą žinotų visas pasaulis.

Vlikas dėkoja visiems vienu ar kitu būdu prie šio svarbaus reikalo savo talka bei parama prisidėjusiems.

Nedidelė Turkų valstybė stebėtinai tvirtai laikėsi ir garbingai nepasidavė Sovietų Sąjungos spaudimui bei grasinimams, J. A. Valstybių pakran-

Izraelio Waitzmano Institute laikomas labai senas vanduo, rastas Negevo dykumos olose. Išmatavus vandens amžių, manoma, kad jis turi 20,000 metų.

čių laivyno ir įstaigų atstovai tikėtasi: gruodžio 1 dieną po užtraukė gėdai visai Amerikai lapkričio 23 dieną, išduodami Sovietams lietuvi Simą Kudirką. Apie įvykį sužinojom lapkričio 24-tą Vliko Valdyba tuo jau pasiuntė telegramą prezidentui, prašydami įvykį ištirti. Buvo painformuotas Lietuvos atstovas Washington, kuris savo ruožtu kreipėsi į Valstybės Departamentą. Telefonu, nedelsiant, VLIK o pirmininkas susisiekt su Alto pirmininku dr. K. Bobeliu, kuris užtikrino, kad ALTas imsis visų galimų žygių.

Kaip ugnis žinia perbėgo visas lietuvių kolonijas. Pradedant Bostonu, arčiausiu įvykio vietai, toliau New Yorke, Philadelphiajioje, Clevelande, Čikagoje surengtos demonstracijos protestuoti prieš šį šlykštų, ir begėdišką teisės bei žmoniškumo įstatymų sulaužymą. New York'e demonstracijų iniciatyvai vadovavo VLIK o Valdybos narys, Romas Kežys. Po pirmos demonstracijos, Vliko pirmininko iniciatyva suauktame pasitarime buvo sutarta Amerikos Rytų pakraštėje tolimesnės veiklos koordinacija pavesti "Akcijos Komitetui". R. Kežiui vadovaujant. Tai padaryta susitarus su ALT o pirmininku ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininku Vyta. Volertu.

Prabilo Amerikos sąžinė, su judo žmonės, subruzdavo žinių įstaigos bei agentūros, kurių dieji centrai yra New York'e. Dalinai dėl to "Akcijos Komitetui" teko daugiau kaip kad

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

HENRIKAS TOMAS - TAMASŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

Pakalnės (Lankos) ir Labguvos apskritys

Devyni nemunai, devynios saulės. Ir mirksė debės kaip žaiz vandenį. Kaimėnė kuterių, prigulūdi prie kranto, šviežia žuvis alsuoja ir aitrina derva.

Kada užgėsta raudoni stogai žalių kaštonų vygėi. Skirvytė mirksčia bakenų akimis. Devyni nemunai žvaigždės per naktį plukdo į Kuršių marių mėlynus tinklus.

Vytautas Mačiūka

23

Tų darbų prižiūrėtoju jai buvo priskirtas Karaliaučiaus malūnininkas Jonas Stravinskis. Taip nuo 1689 metų buvo pradėti Mažojo Priekagrabės kanalo kasimo darbai, reguliuojant nuo Lapynų Greituškės upės vagą. Si Nemuno deltos šaka Greituškės vardu buvo vadinama dėl savo labai sriaunios srovės. Atsišakodama nuo Gilijos prie Lapynų, Greituškė už 6,6 km. įteka į Nemunyną prie Petrikų. Nuo čia, vieną mylių pavandeniu nuo Petrikų, iš Nemuno buvo prakastas Didysis Priekagrabės kanalas 19 km. ilgio, įtekantis į Deimena prie Labguvos miesto tilto. Didžiojo Priekagrabės kanalo prakasimo darbus sunkino jo vagoje pasitaikę didžiuliai akmenys, kuriuos tekdavo sprogdinti gana primitviu būdu, kuriant lauzus ant jų ir skubiai liejant šaltą vandenį ant taip įkaitintų akmenų. Kanala bekasant, prie Labguvos į jo vagą pradėjo slinkti ištisas durpynas, kurį tik su vargu po ilgų pastangų pasisekė iš kanalo vagos iškasti ir pašalinti. Bet 1697 metais kanalai buvo galų gale prakasti. Ištisus 13 metų po to grafienė ėmė mautis iš laivų praplaukiančių tais kanalais savo išlaidų padengimui. Po to mautį rinkimą perėmė valstybės iždas.

Kanalais besinaudojant laivybos reikams, paaiškėjo kai kurių iš jų trūkumai. Radus laivybai netogiu, 1834 metais buvo uždarytas Greituškės arba Mažasis Priekagrabės kanalas, jo vietoje pratęsiant Kryžonų Gilijos kanalą iki Tovelinkų. Be to, panemunėse, per Kampininkų, Baltrušaičių, Mocviečių ir Gedvilaičių kaimų apylinkes tekanti Giliją čia darė didelį vingį, kurį 1929 metais nutarta sutrumpinti prakasant tiesų Mocviečių perkasą. 1934 metais čia pastatyta didelė pralaida su 10 metrų aukščio vartais, kurie pavasario metu sulaiko Nemuno ledus ir potvynio nesamą dumblą.

Taip pamažu visa Gilijos vaga buvo sureguliuota ir tik trumpi jos ruožai liko natūralūs. Bet ir jie buvo

suvaržyti būnėmis ligi 45 metrų pločio. Už aukštų apsaugos pylimų susirinkęs vanduo yra keliamas siurbliais, pastatytais dviejose vietose.

Gilijos žemumų dėl seklumo laivybai nebenaudojamas. Upės žiotys Gilijos miestely yra iš siaurės šono apsaugotos 900 metrų ilgio mola su jo gale pastatyta švyturiu.

6. KVEPIA SIENAS IR AJERAL...

Ugningas saulės kamuolys, išnėręs ankstyvą rytą iš baltų rytmetinių rūkų dangos, pakyla virš Gilijos ir kopia pažuliu lanku per padangių erdves. Po ilgos dienos kelionės virš Didžiosios Samanų Pelkės plotu, jau vakarus pasvirusi saulė pradeda pavakariąs leistis

Gilijos kanalo ir perkasų sistema Pakalnės apskrityje

žemyn, kur tai už švytčianės Gyventės kaimo bažnyčios, kol pagaliau nusėda nakties poilsui ir mirguliuojančius Kuršių Marių vandenį.

Taip prasideda ir baigiasi vasaros dienos Pakalnės apskrities pamario žemumų apylinkėse. Viena diena panaši kitai. Niekad nepaistą šiose apylinkėse skaitlingų upokšnių ir kanalų vandenys be pertraukos tęsia savo kelionę, kol įsilieja į plačiąsias Kuršių Marias. Tokiu pat dėsningu ritmiškumu prabėga ir šių vietovių lietuvininkų kasdieninis gyvenimas. Su pabundančiu rytmečiu jau reikia rūpintis per naktį išalkusiais ir ištroškusiems gyvulėliais, kurie su dienos šviesa pradeda nerimaudami veržtis į pievas ir ganyklas. Tuo pačiu metu, plačiame raiste išsimaiginęs, per jaunų berželių viršūnes nušvilpia iš po nakties pakirdęs šelmis vasaris vėjelis, praskrieja per atvirus mieguistus laukus, išibrauna į šnekių girią ir, užtraukęs savo orfejišką melodiją, pradeda rytmetinei gimnazikai šokdinti visą girios lapiją.

Jei būčiau norėjęs, buvo galima pavaziuoti traukiniu, einančiu iš Tilžės į Labguvą, ir persėsti Didžiosios Britanijos stotį į siaurojo geležinkelio traukinį, kuris mane iš ten nuvežtų į Kryžionus. Bet aš buvau suplanavęs pakeliauti pėsčiomis. Išėjęs iš Gastų aš norėjau vykti per Meležerynus link Laukvargių, esančių Labguvos apskrityje, Laukno valsčiaus ribose. Iš ten ruošiuosi pasiekti Timbros kaimo karčiamą, padaryti lanką savo kely, apeli šnekes ir šaltiekes upes ir Greituškės upelės pakrantėmis pasiekti Giliją ant marių krantelio.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

Telef. PProspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešadienį, tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė
optometristas.
DR. EDMUND E. CIARA
DENTIST
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, antradienį, penkt., 10-4, ir
sešadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti ml 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešadienį uždaryta.
Ofiso tel.: Portsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: Garden 3-7278

Ofiso telefonai: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Priima tik susitarus
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8
antradienį, 2-4.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešadi-
dienį nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st Street
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečadienį,
penktadienį, 2-4 val. vak. Sešadienį,
naktį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195

SKAITYK "NAUJIEŠAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

GRADINSKAS
25 INČU
SPALVOTA TV UZ
ŽEMĄ KAINĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATID. SEKM. 11-4

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIOJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Sešadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONES I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS

Jeigu ateinančiais metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba išvykti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkinėjimų ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Vladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
niūtė ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į

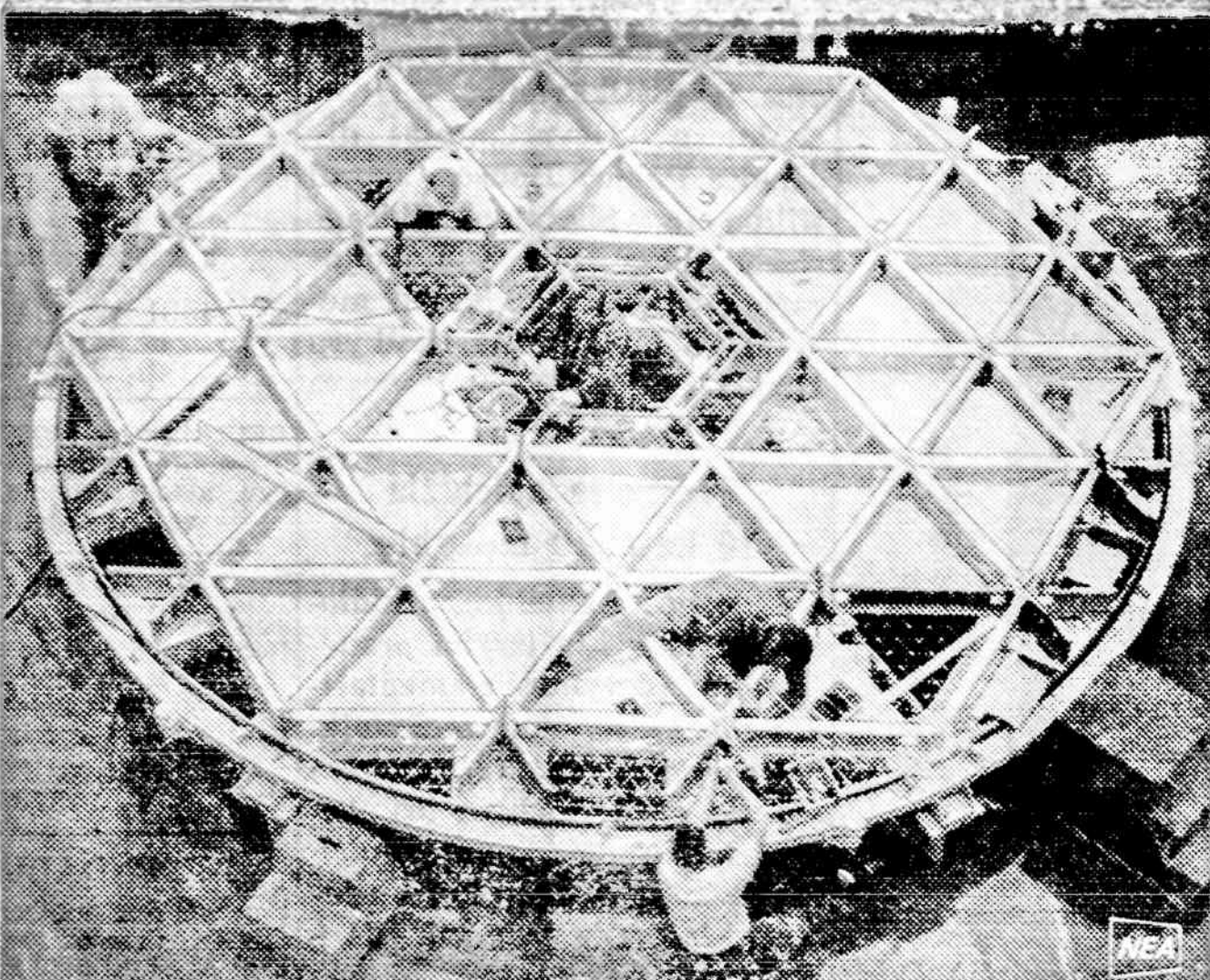
WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išsimokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

The Iron Curtain
Isn't soundproof.
She can't come to you for the
truth, but you can reach her.
Radio Free Europe does get the
truth through.
Write to Radio Free Europe
Box 1986, Mt. Vernon, N.Y.
Published as a public service in
cooperation with The Advertising Council.

Saturno erdvės laboratorija jau statoma. Nuotraukoje matomos tos laboratorijos grindys. Laboratorija bus dviejų aukštų ir turės 10,000 kubinių pėdų plotą, kur trys astronautai gyvens ir dirbs.

TEISYBĖS SERUMAS

Vienas naujųjų medicinos ir
teisės mokslų pasaulyje gyvai
diskutuojamas išradimas yra
pentatholio skiepas, kuris sen-
sacingoje spaudoje vadinamas
"teisybės skiepu" arba "teisy-
bės serumu". Tardomasis as-
muo, to skiepo veikiamas, esą
tardančiam pasakąs "visą tei-
sybę".

Šioji problema tačiau turi du
aspektus: medicinišką ir teisiš-
ką. Kyla klausimas, ar toks tar-
domo būdas (atsait, naudojamas
serum) teisiškai gali būti
pripažįstamas pilnavertiui.

Medicinos mokslo požiūriu,
"teisybės serumas" nėra jau
toks naujas dalykas. Jau gana
seniai daktarai pastebėjo, kad
pacientai, chirurgijoje vartojamų
migdanių priemonių poveikyje,
neretai pasakoja seniai jų
gyvenime įvykius ir stropiai
jų slepiamus įvykius. Iš tokių
pastebėjimų kilo vadinamoji
"narko-analizė", kurią kai ku-
rie psichiatrai naudoja. Ištiri-
kinta, jog tik daugelio "liežuviu
atpalaiduoti" priemonių labiau-
siai tinka pentatholio. Vienok
iki antrojo pasaulinio karo gy-
dytojai ta priemone retai kada
naudojosi. Tiksliai karo metu mi-
nimų priemonių vartojimo atve-
jai anglosaksų šalyse padažnė-
jo. Kai vakarų alijantų avia-
cija, priešus bombarduodama,
patį turėjo stambių nuostolių,
amerikiečiai gydytojai suprato,
jog tai yra lakūnų nervinio išse-
kimo išdava. Tada plačiu mas-
tu pradėta lakūnus gydyti "nar-
ko-analizės" pentatholio skie-
pais.

Po karo anglosaksų kraštuose,
o vėliau ir kontinente (ypač
Prancūzijoje) ta priemonė psi-
chiatrai pradėta viešai naudoti.
Ir ji gana plačiai taikoma, nes
be nervinių sutrikimų, sėkmingai
ja naudoja ir kai kuriuose
astmos bei vidurių sutrikimų at-
vejuose. Tas naujas gydymo
būdas eventualiai pradėjo būti
taikomas ir "teisybei sušukti".
Vadinasi, iš minėtos priemonės
veikiamo tardomojo buvo ban-
doma išgauti tai, kas paprastai
yra laikoma didelėje paslapyje.
Pirmieji bandymai buvo atlikti
karo metu ir karinių paslapyčių
aiškinimui. Neabejotina, kad
antrojo pasaulinio karo metu
žvalgybos ir kontržvalgybos tar-
nybų agentai "teisybei sušukti"
naudojosi pentatholio skie-
pu pagalba. Tačiau dėl karo iš-
taigų ir agentų didelio paslap-
ties barjeromis apstėvimo —
nėra tikslų duomenų, ar minėta
priemonė naudojant buvo pa-
siekta ja pateisinautiesi rezul-
tatai. Visa ta praktika po karo
tapo gyvu ne tik medicinos, bet
teisės ir visuomeninio mokslo
diskusijų objektu.

Pirmasis su minėtojo tary-
mo metodo naudojimu susijęs
klausimas yra: ar praktikoje iš-
tikrųjų jis absoliučiai tikrai pa-
siekia, t. y. ar tardomasis,
narkotikų veikiamas, visada sa-
ko tikrą teisybę ir tik teisybę.
Iki šiol į šį klausimą gydytojai
nesirūpina išsamiu ir įtikinamai
atsakyti. Jų manymu, teisybės
patyrimas daugumoje atvejų
pareina ne tik nuo tardomojo,
bet ir nuo tardytojo sugebėji-
mų. Patirta, jog minimu būdu
tardant absoliučios teisybės su-
žinojimas priklauso retenybių
atvejams. Paprastai teigiama,
kad vis dėlto, nors dalis teisy-
bės sužinoma, nes tardomi daž-
nai į klausimus taip atsako: "To
tai tikrai pasakyti negaliu",
"man rodos, kad taip", "tikrai
nebeprisimenu" ir p. n. Tuo bū-
du menamai patiriama, kad vis
dėlto tardomasis "ką nors žino",
nors iki tol jis viską kategoriš-
kai neigė. Bet juk tai tėra tik
įtarimą sukėlis šėšelis, o ne
svarus įrodymas.

Be to, gydytojai, teismo me-
dicinos specialistai ir psichiat-
rai, prileidžia, kad tardomasis,
būdamas skiepo poveikyje, užuot
teisybę sakęs, tardančiam ga-
li pasakoti tik savo vaizduotės
kūrinius arba pasamoneje užsi-
likusius ir su aiškinamųjų nu-
sikaltimų nieko bendro neturin-
čius dalykus, prisiminimus ir
p. n. Pvz.: tardomasis gali "pri-
sipažinti" iš pavydo nužudęs sa-
vo žmonos meilužį, kurio jis se-
nai nekenčes ir tą mintį savo sie-
loje puoselėjęs, nors tikrumoje
tas "meilužis" tebėra gyvas ir
sveikas. Vadinasi, "prisipažini-
mas" nėra teisingas, tardo-
masis to nusikaltimo nėra pada-
ręs. Tokie prisipažinimai rei-
kalui (teisinio požiūriu ir fak-
tiškai) yra visai beverčiai ir iš
viso tokio "teisybės ieškojimo"
metodą visai nuvertina.

Yra betgi ir kita moralinė ir
tikra šio klausimo pusė. Dauge-
lio civilizuočių kraštų teisinis
tardymas nepateisina jokios
žmogaus laisvės žalojančios (var-
žančios) sistemos. Nepateisina
ir dirbtinomis priemonėmis (che-
miniais preparatais) išgauto
prisipažinimo, nes jis žaloja žmo-
gaus psichiką ir verčia nesamo-
ningai "prisipažinti" arba pasakyti
"teisybę".

Senovės teisės dėsnių, teigian-
čių, kad prisipažinimas yra viso tar-
dymo "karūna" ("vainikas"), teis-
ės mokslo dabar jau paneigtas.
Teismo praktika žino daug atsi-
tikimų, kada prisipažinę teisia-
mieji (priminkime milijonus to-
kių "prisipažinusių" Sovietuose)
buvo visai nekalti. Todėl dabar
prisipažinimas be įrodymu ne-

atpalaiduoja tardančiųjų nuo
prievolės įrodyti kaltinamojo
kaltę visais teisės nuostatais
(liudininkais, kaltės išrodymo
daktais), ir visomis kitomis ap-
linkybėmis bei teisėtomis tar-
dymo priemonėmis.

"Teisybės serumo" metodo
taikymas prieštarauja visiems,
visų civilizuočių ir kultūrinių
kraštų teisei ir teisdarystės gi-
liai išsiskynusiems mokslo nu-
ostatams, o kur jos vartojamos,
tai iš pagrindų, brutaliai griau-
na juos! Kalpas Uoginius

PO 50,000 METŲ BE PLAUKŲ
Žymus mokslininkas V. Mon-
tanjia mano, kad žmonės vis la-
biau plinka ir kad maždaug po
penkiasdešimties tūkstančių ar
po šimto tūkstančių metų žmo-
nija prarasianti savo originalų
paušalą.

Plaukų pranykimo ženklai jau
pastebimi dar negimusiuose kū-
dikiuose. Apskritai, plaukai yra
beverčiai, ramina profesorius.
Kai evoliucijos eigoje plaukai
taps žmogui nereikalingi, tai ta-
da žmogus jų ir neteks. "Pliku-
mas nėra jokia liga, — sako V.
Montanja, — plikagalviai yra
tikri progresistai, nes iš visų
gyvųjų plinka tik žmogus".

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIEŠAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANESIMAI
— Chicago Lietuvos Naščių, Naš-
čių ir Pavieninių klubų priešmetinis
narių susirinkimas įvyks gruodžio 11
dieną, penktadienį, 8 val. vak., Holly-
wood salėje, 2417 W. 43rd St. Šis su-
sirinkimas yra svarbus. Bus renka-
ma nauja valdyba 1970 m. Aptarsi-
me Naujų Metų parengimą. Išrinksi-
me komisiją knygų patikrinimui ir
daug kitų reikalų. Po susirinkimo
bus vaizės ir šokiai, grojant G. Joniko
orkestru.
M. Urbelis, rast.

— S. L. A. 260 kuopos narių prieš-
metinis susirinkimas įvyks sekmadienį,
gruodžio 13 dieną 2:30 val. popiet.
2549 W. 71st St., Chicago. Kviečiam
atsilankyti narius ir norinčius istoti
šią didžiausią lietuvių organizaciją.
Valdyba
— Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
švičios priešmetinis narių susirinkimas
įvyks sekmadienį, gruodžio 13 d.,
1:00 val. popiet Lietuvos auditorijoje,
3133 So. Halsted St. Nares malonė-
te atsilankyti, nes yra daug reikalų
aptarti ir bus valdybos rinkimas 1971
metams. Taipgi turėsime "grab bag"
ir vaizės.
Rožė Didžgalviene, rast.

Nepriklausomos Lietuvos įjymiamam kūrėjui, Steigiamojo Seimo
daugumos lyderiui ir visų Lietuvos demokratių seimų atstovui,
žemės ūkio ministrui ir žemės reformos uoliam vykdytojui, Krik-
ščionių Demokratų Partijos ideologui, organizatoriui ir ligamečiam
pirmininkui, Lietuvos Tautos antinacinės ir antisovietinės rezistencijos
dalinkui, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir jo Vyk-
domosios Tarybos pirmininkui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės orga-
nizacijos Tarybos nariui, didžiajam Lietuvos myletojui ir Lietuvos lais-
vės kovotojui

A. + A.
Prelatui MYKOLUI KRUPAVIČIUI
mirus, jo gimimėms, vienminčiams, artimiesiems ir visai Lietuvos Tau-
tai reiskia nuosirdžią užuojautą ir drauge gedi

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6945 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽNOMAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijų
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS ČIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTC
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, šermė inėje atsisveikina su prelatu Mykolu Krupavičium. Vliko nariai, baigę Chicagoje vykusią konferenciją, nuyko į Cicero ir pagerbė mirusį krikščionių demokratų vadą.

Foto A. Gulbinsko

Zarasiškių klubas

Š. m. gruodžio 6 d. Hollywood Inn svetainėje įvyko Zarasiškių klubo visuotinis narių susirinkimas. Buvo renkama nauja klubo valdyba. Sutiko senoji klubo valdyba pasilikti ir ateinančioms metams, išskyrus direktorius. Pirmininku išrinktas Stasys Bikulčius. Direktoriais išrinkti: Alfonsas Blėkys, Raimondas Bušmanas ir Albinas Mačys. Priimta nauja narė Lucija Hesmont. Naujienoms, Draugai, Sandarai, Sophie Barcus ir Margučiai pasiskirta švenčių proga po \$10.

Is Romos atsilankiusiam kunigui Urbaičiui paprašius aukų seleziečių gimnazijai, iš kasos nebuvo paskirta, bet pavieniai asmenys suaukojo \$26. Nutarta ateinančiais metais gegužės 8 d. Hollywood Inn svetainėje surengti linksmavakarį.

Stasys Juskėnas

LAIKAS IR AMŽINYBĖ

Kažkas paklausė vokiečių mokslininką K. Lichtenbergą (1724—1799):

— Ar negalėtumėte tamsta iš-

aiškinti, koks yra skirtumas tarp laiko ir amžinybės?

— Deja, tai neįmanoma, — atsakė mokslininkas. — Tiesa, aš turiu pakankamai laiko tam išaiškinti, bet jums neužteks amžinybės tai suprasti.

Dievas pasiuntė paukščius apginti žveją nuo ryklių

Vienas iš aštuonių havajiečių žvejų audros iš laivėlio išmestų į jūrą yra ištikinęs kad pats Dievas jį apgynė nuo ryklių, kurie jį apsupę buvo pradėję už jo kūną grobstyti. Žvejas pradėjęs melstis Dievo pagalbos ir staiga atskridę paukščiai ryklius nuvaikė. Netrukus žvejas buvo helikopterio atrastas ir iškeltas iš vandens. Keturi kiti žvejai laimingai išplaukė septyniolika mylių iki Kauai paplūdimio. Apie tris likusius nieko neprispažina...

Kova su kraujo vėžiu

Amerikos Vėžio Instituto pranešimu, Veteranų ligoninėje, Bronx, N. Y. Dr. Ludwig Gross padarė daug žadančių tyrimus su jūrų kiaulytėmis

joms į patį odos paviršių išvirkšdamas mažyčius kiekius gyvo leukemijos ekstrakto. Daugumoje atvejų kiaulytės odoje atsiradavo mažučiai tumorai — votikės, kurie po trumpo laiko pranykdavo. Dr. Gross tiki, kad leukemiją išsukia virusas ir kad jo išrasta metodų organizmas „sumobilizuoja“ savo apsigynimo armiją ir iškvepija virusus išnaikina. Nors Institutas į tuos eksperimentus žiūri viltinai, tačiau kol kas Dr. Grosso skiepų su žmonėmis dar negalima bandyti.

Lenkijos katastrofiškas derlius

Lenkijos politbiuro narys Juzef Tejchma „agrikultūros aktyvui“ Poznancėje pareiškė, kad Lenkijos kviečių derlius 1970 metais pasirodė dar prastesnis negu prieš vieną mėnesį buvo tikėtasi. Net geriausios žemės vaivadijose iš hektaro tegauta nuo 3 iki 5 dvigubų centnerių mažiau kaip pernai. Kviečių trūkumas numatomas apie pusantro milijono tonų. Kalbėtojas prileido, kad teks žymiai padidinti kviečių importą iš „kapitalistinių“ šalių.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Pentadienis moterų prievartautojas papulė

Policija suėmė tūlą Robert Ellis, 33, iš 1256 N. Sedgwick St., kurį atpažino dvi išprievartautos moterys, vienos moters vyras ir dar vienas draugas.

Jis užklupdavo namo grįžtančias jaunas moteris ir ginklu grasindamas drauge įeidavo į jų butą ar kambarį, išprievartaudavo, suriškė ir apipledavo. Taip jis padarė naktimis penkis pentadienis iš eilės, būtent spalio 29 d., lap-

kričio 6, 13, 20 ir 27 d. Ellis jau buvo teisistas už prievartavimus ir plėšikavimus.

Moterys prievartautojas didžioje Palmer House, Conrad Hilton ir Sheraton, Chicago viešbučiuose pasak policijos vartojas kitokią taktiką ir metodus, dėlto manoma, kad yra kitas.

Vienuolės apleidžia 10 katalikų mokyklų

Chicago katalikų arkidiecezijos mokyklų taryba pranešė, kad devynios elementariosios mokyklos, kur mokytoja buvo seserys vienuolės, nuo šių mokslo metų pabaigos jos atsisakė toliau mokytojauti ir dėl to prisibijoma, kad kai kurias mokyklas teks uždaryti. Iš 9 mokyklų pasitraukia 37 vienuolės. Tose mokyklose mokosi 2,853 mokiniai. Dešimtosios — Holy Rosary mokyklos mokytojos vienuolės jau anksčiau pasitraukė ir šiuo metu dėsto vieni pasauliečiai.

Mokestis už mokyklą katalikose elementarijose mokyklose praėjusiais metais buvo po \$100 nuo vaiko, šiemet pakeliamas 50 nuošimčių, taigi teks mokėti nuo vieno vaiko \$150. Mokytojos vienuolės priklausė Sisters or Mercy ordinui.

Penkios mokyklos, iš kurių vienuolės pasitraukia yra pačiame Chicago mieste, būtent: St. Lucy, 5920 W. Lake St.; St. Malachy, 2252 W. Washington; St. Rose of Lima, 1540 W. 48th St.; St. Anne, 153 W. Garfield, ir St. Cecilia, 220 W. 45 St.

Šv. Onos ir Šv. Cecilijos mokyklos žadančios susijungti.

Kun. Lawlor programa — jį išrinkus aldermanu

Kandidatas į 15 wardo aldermanus kun. Frances X. Lawlor pasisakė į rinkimus eisias kaip nepriklausomas kandidatas ir tikisi paramos iš abiejų partijų. Jis yra visuomeninis vadovas apie 150 veikiančių kvartalinių klubų, į kuriuos yra susispietę gyventojai tarp 47th ir 169th Streets ir tarp Ashland ir Western Avenue tikslu „stabilizuoti“ esamą padėtį, tai yra nesiduoti hauginimams ir nebėgti iš savo gyvenamųjų vietų. Tai yra svarbiausias Lawloro programos punktas. „Kaip nepriklausomas aš nebūsiu jokių partijų reikalavimų varžomas miesto taryboje ir galėsiu kalbėti iš širdies“, — jis pasakė.

Negrų mokinių jau 54.8%

Švietimo tarybos naujausi duomenys rodo, kad Chicago viešosios mokyklos negrų raijį butą ar kambarį, išprievartaudavo, suriškė ir apipledavo. Taip jis padarė naktimis penkis pentadienis iš eilės, būtent spalio 29 d., lap-

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

BAKERY STORE

C L E R K
Good hourly wages to start.
2 week vacation and many company benefits.
4501 W. OAKTON ST.
SKOKIE

REIKALINGA MOTERIS pabūti su vyresnio amžiaus ligone moterim, gyv. netoli Lemonto, Skambinti po 5 val. vak. tel. GA 4-4584

PART TIME
ACCOUNTING BOOKKEEPING
Retired job cost accountant for small Manufacturing plant.
Flexible hours.
Must speak English.
MR. GULLIFORD
737-3316

DEPENDABLE WOMAN
For working mother. 5 day week. Steady. Care of two school age boys. 8:30 A. M. til 5:30 P. M. Good salary for right person. References. Excellent transportation near.
642-2273

GENERAL OFFICE
TYPIST CLERK
Permanent position in accounting dept. Lite typing. Must like working with figures. Chance for advancement. Free hospitalization and other benefits. New Building.
LEWIS SCREW CO.
4114 So. PEORIA
MR. AMADA — 254-4000

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS VYRAS
Paprastam staliaus darbui popierio dirbtuvėje.
Kreiptis
W. A. JOHNS PAPER CO.
2201 So. UNION AVE.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS šviesus kambarys antrame aukšte.
2949 So. EMERALD AVE.

lose yra 577,679 mokiniai. Portorikiečių mokinių pernai buvo 24,941. Šiemet yra 1,235 daugiau. Baltųjų mokinių per elementarines ir aukštąsias mokyklas yra viso 237,660. Po portorikiečių skaičiumi seka meksikonai — 24,066 arba 4.2 nuošimčiai; rytiečių 3,883, kubiečių 2,673; Amerikos indėnų 1,042 ir tt.

TRUMPAI

— Dailininkė Jadvyga Paukštieinė Kalėdų šventėms išleido savo kūrybos kortelių — sveikinimų tautiniais motyvais.

— Pauliaus Augiaus mirties dešimtmčio minėjimas įvyks gruodžio 13 d. 3 val. pp. J. C. Dailininko bičiuliai kviečiami dalyvauti. Kun. Vyta. Bagdonavičius kalbės sukurkiai parinkta tema ir aptars tik ką išspaudus išėjusią Pupos pasaką. Elenutė Blandytė pasakys eiluoatą Žalčio Pasaką.

— Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muz. Alfonso Mikulskio, yra kviečiamas birželio pabaigoje dalyvauti Venecuelos valstybės 150 metų sukurkiai iškilnėse. Kartu su dailininkais vyks kanklininkės, tautinių šokių šokėjai ir tautinių instrumentų orkestras. Ansamblių globos Venecuelos kariuomenė. Jis aplankys taip pat kitas Pietų Amerikos valstybes ir gal dalyvaus Lietuvių Dienoje, jei tik ji bus rušiama. Pakvietimu pasirūpino vietos Lietuvių Bendruomenė ir VLIKo atstovybė.

— Pfc. Michael K. Maldėnas, tarnaujantis armijos dalinyje, esančiame Pietų Vietname, yra apdovanotas bronzinės žvaigždės medaliu ir specialiu jos ženkle. Jo tėvai gyvena Marquette Parko apylinkėje.

— Muz. ir Sol. Liudas Stukas, Newark (N. J.) vadovauja „Zibuklių sekstetui“, kuris yra aukšto meninio lygio ir kviečiamas dalyvauti įvairiuose lietuvių parengimuose.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE S

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA. Dvieju aukštų namas, moderniški ir nauji įrengimai — judri vieta — labai geras buiznis, lengva aptarnauti.
3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rinktinė vieta Marquette Parke. \$43,000.
11 BUTŲ MŪRAS. 10 metų. 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

DAŽAU NAMUS IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobilai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus, Volvūs, Mercedes, Porsčius ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

— Muz. Alice Stephens vado vaujamias mergaičių ansamblis Aidutės gruodžio 17 d. 12 val. dalyvaus Bismarck viešbučio kalėdinėje programoje. Tame viešbutyje yra lietuviška kalėdinė eglutė.

ŽMONĖS PERKA NAMUS

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brighton Parke. Duoda virš \$16,000 nuomos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi, tai nupirksi už \$22,500.
2 NAMAI — gražūs 3 butai arti mūsų ofiso. Savininkui tuojau reikia parduoti vilijonai už \$38,800. Banko užtikrinta paskola virš \$27,000.
5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto mūro garažas pačiame Marquette Parke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ligos atiduoda už \$48,000.
PLATUS LOTAS, Marquette Parko centrinėje gatvėje. Kaina — susitarim.
PUKUS. DIELIS 2 po 6 mūras. Gazu šildymas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$29,500.
2 BUTŲ. 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$36,000.
9 KAMB. MŪRAS. Gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūsų. \$19,600.
PAJAMŲ MŪRAS. Svarūs ir gražūs 2 butai. 5 ir 3 kambariai, garažas, arti 71-mos ir California. Kaina tik — \$25,000.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Papūpiname paskola. Visokeriopą apdrauda, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
Prospect 8-5454

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas padarytas šildomam porčiui. Šiluma gazu, moderni virtuvė ir vonia, 2 automobilių garažas. \$20,500.
4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (viršus neužbaigtas), apnuojuš mūrinis. Šiluma gazu, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas, šoninis įvažiavimas, platus sklypas. \$25,000.
5 KAMBARIŲ mūrinė rezidencija. Šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas, platus sklypas. \$18,900.
2 PO 6 MŪRINIS. 2 atskiri karštu vandeniu šildymai gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. \$32,000.
2 PO 5 IR 4 KAMB. RŪSY. Šiluma gazu, alumin. langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. \$43,000.
4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE. mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas, Marquette Parke. \$32,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

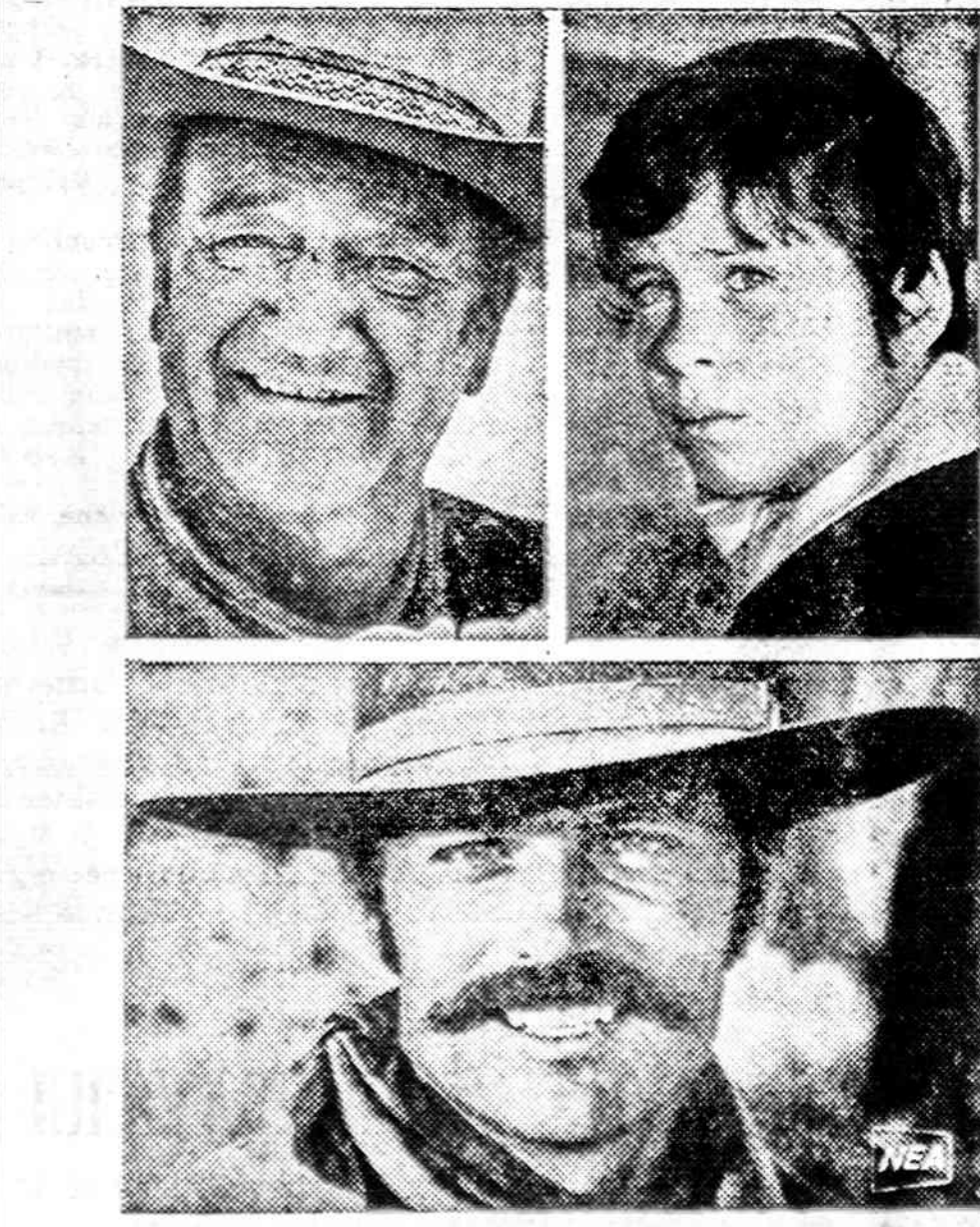
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus ideame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudazome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
S k a m b i n k i t
LA 1-6047

Kalnavaivis veltui, kreipkitės bet kada
BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIESE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

Žinomas aktorius John Wayne baigia gaminti filmą, kur bus ir nuotraukos matomi du jo sūnūs: aštuonių metų John Ethan, filme vaidina Wayne anūka ir apaijio 31 metų Patrick, kuris ir filme bus John Wayne sūnumi. Trečias sūnus Michael, 36 metų, bus filmo režisierius.